

Isach Wessels børn.

Af A. St. Castberg.

Der er ved forskjellige anledninger i dette tidsskrift skrevet om Isach Wessels børn og specielt om hans datter — broren Jan Wessels pleiedatter — Elisabeth Sophie Wessel, gift med Tyge Castberg i Lillefosen.

Herunder er der forekommet mere eller mindre fejlagtige angivelser, som jeg herved skal søke at berigtige.

I sin bok om Wesselslægten opfører G. Wessel følgende børn — alle angivelig av 1. egteskap:

1. Catharina Wessel, f. 1683, d. 1772, gift med Klokker Nils Wendelbo, d. 1726.

2. Elisabeth Wessel, f. 16.., d. 1756, gift med Tyge Castberg.

3. Sophie Wessel, nævnes ilive 22. juli 1695 og

4. Henrik Wessel, f. 16.., d. 1766, mesterkobberslager i Bergen og gift med Catharina Døth.

I overensstemmelse hermed skriver ogsaa herr E. A. Thomle i dette tidsskrift (8. V. 171), at »Isach Wessels barn var av hans 1. egteskap med Stine Jansdtr., med hvem han var gift før 1683, da han opføres i mandtal med kone og 1 søn Henrik, føtt antagelig i 1682. De to yngre døtre er vel derfor sandsynligvis føtt i aarene 1683 og 1685«.

Det er ganske besynderlig, at ingen av disse forfattere har gaatt til hovedkilden — til kirkeboken. Man skulde nemlig i dette tilfælde ikke behøve aa bevæge sig paa gisningernes grund. Thi kirkebok for korskirken i Bergen indeholder følgende oplysninger om Isach Wessels børn:

1. Hindrich, døpt 3. september 1682.

2. Thrine, døpt 26. december 1683.

3. Lisbet, døpt 17. oktober 1686 og

4. Stinche, døpt 29. september 1687 og begravet 12. oktober 1690.

Iflg. samme kirkebok blev ogsaa Isach Wessels første kone, Stinche Jansdtr. Stochhoff begravet 7. april 1685.

Herav fremgaar det jo likefrem, at Lisbet er datter i sidste egteskap med Ingeborg Sophie Paus, der forøvrig ogsaa

i daapsnotisen staar opført som moren. Hendes faddere var Helvig Munthe, Anne Wessel, Dorethe Storch, Hans Munthe og Poffuel Paus.

At kirkebokens Lisbet er den samme, som ved senere anledninger — f. ex. i skiftet efter faren — kaldes Elisabeth (Lisabeth) Sophia er klart. Samme unøiagtige anførsel har kirkeboken ogsaa om den ældste datter, der staar kaldt Thrine, mens hun i virkeligheden har hedt Catharine.

At kirkebokens Lisbet er den samme som senere kaldes Lisabeth Sophie bestyrkes ogsaa av en pantobligation, som moren Ingeborg Sophie Paus udstedte den 3. januar 1696 og hvori hun erkjender aa være »skyldig till min kiere svoger Velfornemme Mand Abraham Wessel formynder for min lille dotter Lisabeth Sophia Wessel, som hende arfueligen efter hendis sal. Fader er tilfalden . . . «.

Herr Thomle anfører i sin ovennævnte artikkel navnene paa Elisabeth Sophia Wessels børn med Tyge Castberg som bevis for, at hun var datter av Isach Wessel. Men disse samme navne synes i samme grad aa være bevis for, at hun ogsaa var datter i det andet egteskap. Den ældste datter Ingeborg Cathrine var saaledes opkaldt efter begge sine bedstemødre — Ingeborg Paus og Cathrine von Myhlenphort. Den eldste søn Christopher efter farfaren. Den anden søn Isach Wilhelm efter morfaren Isach Wessel og stedbedstefaren Wilhelm Prom. Og den yngste datter Elisabeth Munthe var opkaldt efter mormorens mor, Elisabeth Ludvigsdtr. Munthe, der var gift med raadmanden Christen Hansen Paus i Bergen. Mens ingen av børnene er opkaldt efter Isach Wessels første hustru Stinche Jansdtr. Stochhoff.

Da altsaa Elisabeth Sophie Wessel bevislig var en datter i Isach Wessels andet egteskap med Ingeborg Sophie Paus maa man virkelig med herr Thomle spørge, hvor Olav Bergersen har sin oplysning fra, naar han i sit verk om Tordenskjold sier, at »uoverensstemmelse mellem stedmor og steddatter gjorde opholdet i hjemmet vanskelig og saa kom hun altsaa i huset hos raadmanden i Trondhjem«.

Jeg maa i denne forbindelse faa uttale min tilslutning til herr Thomles avlivning av krøniken om Jan Wessels dødfødte datter. Som herr Thomle dokumenterer er den eneste rimelige løsning paa gaaden om de »døtre sex«, at den »adopterte« Elisabeth Sophie er Jan Wessels savnede sjettede datter. Men hun er neppe kommet til sin onkel i Trondhjem, før moren den 3. mars 1700 giftet sig med apotheker Esaias Wilhelm Prom (ikke From). I allefald var hun hjemme hos moren efter farens død. Thi i den ovennævnte

pantobligation av 23. januar 1696 heter det, at pengene skal bli staaende i morens eiendom »uden Rente, saa lenge bem.^{te} min daatter Elisabeth Sophia af mig forsørgis med tilbørlig kost og underholdning, mens naarsomhelst hun iche lenger hos mig skulle forblifue eller af mig underholdes, da ieg at svare tilbørlige Renter av forbem.^{te} hendis Capital«.

Hos G. Wessel staar anført, at apotheker Esaias Wilhelm Prom er død ca. 1720. Han maa imidlertid være død endel aar senere. Thi i gavebrev av 28. december 1723 skriver Catharina Alhed sal. P. Williams (enken efter raadstuskriver Christopher Castberg og mor av Elisabeth Sophia Wessels mand Tyge Castberg), at hun har anmodet sin »kiere svoger Hr. Apotheker Esaias Wilhelm Promm«, om at undertegne dokumentet som vitterlighetsvidne.

Heller ikke mellem E. W. Prom og steddatteren synes der saaledes aa ha været nogen uoverensstemmelse. Forbindelsen har tvertimot stadig været holdt vedlike. Den 25. mai 1722 hadde saaledes ogsaa stedsvigersonnen Tyge Castberg utstedt en pantobligation paa vegne av sin svigerfar, for hvem han gik »i fuld Borg, saasom min Værfader ei nu her er bosat eller noget fast Gods eiende«.
